

Česká školní inspekce
Plzeňský inspektorát

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní umělecká škola Zbiroh, okres Rokycany

Muchova 554, 338 08 Zbiroh

Identifikátor školy: 600 072 045

Termín konání inspekce: 16. – 19. květen 2005

Čj:	g6-1055/05-4013
Signatura	od6ky108

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Škola k datu 1. 1. 2003 změnila právní formu na příspěvkovou organizaci. Zřizovatelem je Město Zbiroh, Masarykovo náměstí 112, 338 08 Zbiroh. Škola poskytuje základní umělecké vzdělávání v hudebním, výtvarném a v tanečním oboru. Činnost literárně-dramatického oboru je v současné době ukončena. Dle Výkazu o základní umělecké škole k 15. 10. 2004 měla škola celkem 209 žáků, z toho v hudebním oboru 115, ve výtvarném 62 a v tanečním 32 žáků. Odloučené pracoviště je zřízeno v nedaleké obci Kařez. Spádovou oblast školy tvoří celkem 16 obcí, 50 žáků do školy ve Zbirohu dojíždí.

PŘEDMĚT INSPEKCE

Zjištění a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání v hudebním oboru základní umělecké školy (dále ZUŠ) v předmětech hudební nauka, hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, hra na kytaru, zobcovou flétnu, komorní a souborová hra; ve výtvarném oboru v předmětech plošná tvorba a prostorová tvorba, vzhledem k realizovaným učebním dokumentům ve školním roce 2004/2005.

PERSONÁLNÍ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Ředitelka školy má vysokoškolskou kvalifikaci se specializací pro předměty český jazyk, výtvarná výchova. Má dlouholetou vyučovací praxi v základní škole a v základní umělecké škole. Vyučuje ve výtvarném oboru. Funkci ředitelky vykonává od zřízení samostatné ZUŠ Zbiroh v roce 1992. Odborně se dále vzdělávala jak v oblasti teorie a praxe školského managementu, tak v odborných tématech výtvarného oboru. Její činnost se vyznačuje výraznou mírou osobité kreativity.

Ve výtvarném oboru vyučuje rovněž učitelka se středním odborným vzděláním výtvarného směru. Studium pedagogického zaměření neabsolvovala, má však dostatečnou pedagogickou a odbornou praxi. Personální zajištění vzdělávání ve výtvarném oboru plně odpovídá požadavkům realizovaného vzdělávacího programu.

Personální podmínky v hudebním oboru jsou z hlediska kvalifikace a odborné specializace učitelů ve vztahu k vyučovaným předmětům nevyrovnané:

Předmět přípravná hudební výchova a hudební nauka vyučují od září 2004 tři vyučující – učitelka s vysokoškolským vzděláním pro 1. stupeň základní školy se specializací pro hudební výchovu, ale také dva učitelé bez kvalifikace pro pedagogickou práci v ZUŠ. Tato skutečnost ovlivňuje celkovou úroveň předmětu nepříznivě.

Hru na klavír vyučuje zkušená učitelka s odbornou kvalifikací pro daný předmět. Celkem čtyři kvalifikovaní učitelé s různou odbornou specializací vyučují hru na elektronické klávesové nástroje. Využívají své odbornosti pro hru na klavír nebo akordeon, případně další hudební praxe.

Hru na kytaru v převážné míře vyučuje nekvalifikovaný učitel se středním odborným vzděláním v oboru výroby hudebních nástrojů, ve velmi malém rozsahu také kvalifikovaný učitel pro hru na klarinet. Daný stav odráží současné limitované možnosti školy v zajištění kvalifikovaných učitelů.

Hru na zobcové flétny, předmět s největším počtem žáků, vyučuje již výše uvedená učitelka s kvalifikací pro 1. stupeň základní školy, která cílevědomým dalším vzděláváním a pedagogickou praxí dosáhla vysokého stupně odborné erudovanosti pro daný předmět.

Zájem o výuku v její třídě byl důvodem pro rozdělení předmětu hudební nauka více učitelům.

Učitel s hudebním vzděláním pro výkon funkce hudebníka, hráč na příčnou flétnu, má bohatou praxi bývalého člena vojenských dechových orchestrů. Ve výuce na zobcové flétny zůstal v zásadě na úrovni původně získaných dovedností, které částečně obohatil dlouhodobou pedagogickou praxí.

Kvalifikovaný učitel hry na klarinet vyučuje s malým úvazkem (7 hodin týdně) čtyřem různými nástroji, z toho na zobcovou flétnu 1 žák, na klarinet pouze 1 žákyni. Také výše uvedený učitel s praxí hry na příčnou flétnu měl jedinou žákyni na tento nástroj. Odborné využití učitelů pro výuku hry na klarinet a příčnou flétnu je minimální. Na druhé straně má škola dostatek učitelů s odbornými předpoklady a praxí pro výuku předmětu komorní hra, hra v souboru a orchestru. Ty škola v rámci možností daných skladbou vyučovaných nástrojů dobře využívá.

Statutárním zástupcem školy je ředitelka. V organizaci činnosti školy vychází z příslušných právních norem. Pracovní náplň učitelů je určena uzavřenými pracovními smlouvami. Na druhé straně je ve škole vytvářena atmosféra důvěry a spolupráce, která umožňuje realizovat bohatou mimoškolní činnost i nad rámec těchto smluv. Ve stylu práce ředitelky je upřednostněna osobní aktivita spojená s účinnou komunikací před vytvářením komplexněji zpracovaných vnitřních školních dokumentů. Ve velmi stručně zpracovaném „Organizačním řádu“ s datem 1. 1. 2003 pověřuje dvě učitelky zastupováním v organizačních záležitostech v případě její nepřítomnosti. Řešením odborných otázek hudebního oboru pověřila zkušenou kvalifikovanou učitelku klavírní třídy.

Systém pedagogických rad a pracovních porad v zásadě odpovídá potřebám školy, není však důsledněji specifikována úloha pedagogické rady jako poradního orgánu ředitelky. Jednotlivé zápisy nejsou příliš vypovídající – zachycují spíše body jednání týkající se organizačních záležitostí, než odborných pedagogických otázek. Kladem je důraz na včasné zajištění rozvrhů výuky na začátku školního roku a řešení docházky žáků na hudební nauku. Stručný „Plán práce na školní rok 2004-2005“ učitele rámcově informuje o plánovaných akcích v průběhu školního roku. Další informace jsou poskytovány ředitelkou ústně v rámci pravidelných kontaktů s pracovníky, což je při jejich daném počtu s řadou částečných úvazků účinným způsobem realizovatelné. V jednotlivých případech využívá ředitelka formu písemných příkazů k zajištění zvláště důležitých úkolů pracovního plánu. Ředitelka z hlediska svého využívání plní také funkci „sborovny“.

Odborná komunikace v hudebním oboru nemá oficiální platformu v podobě interního metodického orgánu. Nedostatky byly z tohoto hlediska konstatovány u předmětu hudební nauka. Také v dechovém oddělení (zobcové flétny) nebyla odborná spolupráce vždy plně funkční. Ve výtvarném oboru je odborná komunikace dvou vyučujících naopak plně funkční. Hospitační činnost zde není třeba vykonávat, neboť ředitelka je stěžejní osobností oboru. V hudebním oboru jsou hospitace částečně zajištěny. Jejich úroveň ani vliv na kvalitu vzdělávání nebylo možné z listinných podkladů školy posoudit. Ředitelka reaguje zejména na jednotlivé podněty učitelky určené řešením odborných otázek v hudebním oboru. Spoléhá se i na svoji dřívější hospitační činnost a na dlouholetou znalost většiny učitelů. Ta se odráží v diferencovaném hodnocení učitelů, ve výši stanovené částky osobního hodnocení. Ředitelka doložila její zcela konkrétní zdůvodnění. Hodnocení akcentuje dosahování výsledků vzdělávání a míru zapojení učitele do aktivit školy.

V kontrolní činnosti nereagovala na nedostatky ve způsobu zpracování rozvrhů hodin bez dostatečného zařazení přestávek, na dílčí nedostatky ve vedení třídní dokumentace. Nebyly podchyceny nedostatky zřejmě již ze sledování zápisů probíraného učiva v některých třídních knihách. V koncepčním materiálu ředitelky z 28. 4. 2004 je zmíněna velice obtížná situace

pro zajištění plně kvalifikované výuky v hudebním oboru z hlediska podmínek daného regionu – rozhraní krajů, obtížné dojíždění, nemožnost zajištění bytu pro učitele. Výsledkem kontroly je prioritní úkol získat vhodného kvalifikovaného učitele pro další dechové nástroje na větší úvazek.

Další vzdělávání je plně podporováno. O tom svědčí údaje z výroční zprávy za loňský školní rok – 25 navštívených akcí, avšak pouze třemi učiteli. I v tom se projevuje již zmíněná nevyváženost v personálních podmínkách. Výraznými klady se další vzdělávání promítlo ve výtvarném oboru, v hudebním oboru v jedné třídě dechového oddělení ve hře na zobcové flétny. Ředitelka školy je příkladem pedagoga se zájmem o celoživotní vzdělávání. Je nepochybné, že tento příklad s výše zmíněným hodnocením učitelů se pozitivně promítá u některých z nich i v zájmu o vlastní profesní růst.

Personální podmínky vzdělávání vykazují výrazná pozitiva i nepominutelné nedostatky, celkově dobrou úroveň.

MATERIÁLNĚ-TECHNICKÉ PODMÍNKY VZDĚLÁVÁNÍ

Škola od svého založení v roce 1992 sídlí ve vyčleněné části areálu základní školy Zbiroh. Pobočka v obci Kařez využívá učebnu ve zdejší málotřídní škole. Jednotlivé odborné učebny jsou dostatečně prostorné, světlé, akusticky vhodné, esteticky převážně podnětně upravené. Škola nemá vlastní koncertní sálek. Využívána je jedna z větších tříd. V celé ZUŠ je patrný výrazný podíl výtvarného oboru na výzdobě a úpravě prostor. Pro učebny hudebního oboru byly vytvořeny dvě tapisérie ve velkém formátu.

Hudební obor disponuje pěti odbornými učebnami (jedna je společná s tanečním oborem). Výrazným zlepšením bylo od roku 2000 získání a vybavení nové učebny sloužící pro hudební nauku a hru na zobcové flétny. Vybavení hudebními nástroji, notovou a další literaturou, reprodukční technikou, CD a dalšími pomůckami odpovídá požadavkům řádného zajištění vzdělávání v rámci realizovaného programu školy. K dispozici je potřebné vybavení pro činnost hudebních souborů. Notová literatura je dle požadavků učitelů dostatečně doplňována o nové tituly naší i zahraniční provenience, včetně materiálů z USA. Třída zobcových fléten pracuje s anglickými notovými materiály získanými od zahraničních lektorů při letních odborných kurzech.

Výtvarný obor pracuje ve dvou učebnách. Jedna je uzpůsobena pro keramiku a prostorové práce, druhá pro plošnou tvorbu. Vzhledem k počtu žáků ve skupinách jsou prostorově vcelku vyhovující. Obě jsou účelně vybaveny úložnými policemi, stoly a lavicemi. Pro práci jsou k dispozici dva hrnčířské kruhy, keramická pec. Sklad hlíny a glazur je v oddělené prostoře ve sklepní části. V „kreslárně“ je malý a dosti opotřebovaný grafický lis. Učitelky a žáci mají dostatek pomůcek a materiálů – některé získávají od sponzorů. Žáci pracují na třech počítačích s jednoduchým grafickým programem. Škola má nový digitální fotoaparát a kameru. Učitelé využívají stále doplňovanou odbornou příruční knihovnu a časopisy.

Z kontrolní činnosti nevyplýval pro oblast materiálně-technických podmínek ve sledovaném školním roce větší počet úkolů. Potřebné ladění klavírů je průběžně zajišťováno. Některé závěry uvedené v „Návrhu koncepce dalšího rozvoje ZUŠ Zbiroh“ s datem 28. 4. 2004 byly již realizovány. Ke sledovaným prioritám patří rozšíření prostor pro výtvarný obor zbudováním učebny pro textilní tvorbu a vybavení dalšími dechovými nástroji. Kontrolní činnost v dané oblasti je účinná.

Materiálně-technické podmínky hudebního a výtvarného oboru mají velmi dobrou úroveň.

PRŮBĚH A VÝSLEDKY VZDĚLÁVÁNÍ

Vyučované obory

V souladu s posledním rozhodnutím o zařazení do sítě škol je základní umělecké vzdělávání poskytováno v oborech hudebním, výtvarném a v tanečním. Činnost literárně-dramatického oboru byla z personálních důvodů již dříve přerušena.

V hudebním a ve výtvarném oboru se škola řídí schválenými učebními dokumenty.

V hudebním oboru je pro předmět hra na nástroj využívána spodní hranice časové dotace stanovené učebními plány. Hudební nauka je zajištěna v požadovaném 1. až 5. ročníku I. stupně základního studia. Žáci jsou dle učebních plánů zařazováni do předmětu komorní hra/soubor. U dvou posledně jmenovaných předmětů ředitelka dle vyhlášky o základním uměleckém vzdělávání povolila ze závažných důvodů výjimky z pravidelné docházky na tyto předměty a stanovila náhradní způsob výuky. Kladem je zařazení nepovinného předmětu sborový zpěv pro zájemce z řad žáků hudebního oboru.

Ve výtvarném oboru je výuka organizována dle učebních osnov a úpravy učebních plánů z let 2000 a 2002 s využitím základní studijní varianty pro přípravné studium a pro I. a II. stupeň základního studia. Alternativní přístupy k obsahu učebních osnov systémově zpracovány nebyly. Obsah výtvarného vzdělávání však plně odpovídá jeho soudobému pojetí a obsahu.

V kontrolní činnosti ve vztahu k naplňování učebních dokumentů nebyly zjištěny systémové nedostatky. Pouze v jednotlivých případech učitelé neplánovali učivo s důkladnou znalostí učebních osnov. Předepsaná školní dokumentace je vedena. Pro rozvrhy hodin je na počítači zpracována vlastní forma odpovídající svým obsahem dokumentu SEVT. Dokumentace v zásadě dostatečně průkazným způsobem zachycuje průběh vzdělávání. Zjištěny byly dílčí formální nedostatky, zejména nedoplněné údaje v třídních knihách.

V organizování odpolední výuky škola vychází vstříc možnostem a potřebám žáků, zvláště dojíždějícím. Ke zjištěným nedostatkům hlediska organizace vlastní výuky i její kontroly patří rozvrhy hodin bez zařazení přestávek nejen mezi individuální hodinami nástrojové výuky, ale i mezi skupinovou výukou. To je v rozporu se zájmem žáka i vyučujícího na plynulý průběh výuky, odpovídající přípravu a v neposlední řadě i na úplné dodržení času vyučovací hodiny.

“Řád školy“ byl vydán s datem 1. září 2004. Vyznačuje se věcným obsahem a vstřícnou dikcí vůči žákům, pro které jasně vymezuje jejich práva i povinnosti, zásady chování a docházky do školy. Seznámení žáků se školním řádem probíhá vždy na první vyučovací hodině. Pravidla hodnocení žáků dosud zpracována nebyla. V učebnách výtvarném oboru je vyvěšen účelně zpracovaný řád odborné učebny s akcentem na chování žáků a jejich bezpečnost.

Úrovní a funkčnosti informačního systému vůči žákům a rodičům je věnována značná pozornost. Vzhledem ke specifické organizaci individuální a skupinové výuky v ZUŠ získávají žáci pravidelně veškeré informace od svých učitelů. Vedle zápisů do žákovských knížek jsou všem žákům, tedy i pro rodiče, předávány výtvarně zpracované pozvánky na žákovské koncerty, výstavy a další akce školy. Rodiče jsou zváni na přehrávky žáků každé třídy, na veřejné koncerty pořádané 3x ročně v sále kina a na výstavy výtvarných prací. Na chodbě školy je panel ZUŠ se školními dokumenty a informacemi. Běžná je osobní komunikace ředitelky s rodiči, využívána je i forma dopisu rodičům. O škole podrobně informuje také měsíčník „Zbirožsko“ vydávaný Městským úřadem Zbiroh. Informační systém školy je plně funkční.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech

Hudební nauka

Výuka byla sledována u dvou učitelů ve skupině žáků 2. ročníku, 4. – 5. ročníku a ve společné skupině žáků v pobočce Kařez.

Učitelé ve své přípravě vycházeli především z obsahu školou zakoupených pracovních sešitů hudební nauky pro jednotlivé ročníky. Ty jsou dobrou doplňující pomůckou, nikoli však koncepčním materiálem zahrnujícím všechny stěžejní součásti předmětu dle osnov, nenahrazují tvořivou přípravu učitele. Proto ve výuce převážně chybělo propojení teoretického učiva s rozmanitým hudebním materiálem. V nedostatečné míře byla v průběhu školního roku zařazována témata z oblasti evropské hudební kultury a poslech hudby. Škola využívá dostatečně prostornou, dobře vybavenou a esteticky pozitivně působící učebnu. V pobočce probíhá výuka v jedné ze tříd málotřídní základní školy. Ve sledované výuce byly nejvíce využívány tabule, pracovní a notové sešity žáků, v menší míře také sada drobných nástrojů k jednoduchým rytmickým cvičením. Piano, v pobočce keyboard, byly vhodné využity alespoň ke sluchovým cvičením.

Ve sledované výuce byla postrádána promyšlenější struktura hodin s častějším střídáním činností. Chyběla úvodní motivační fáze. Ke kladům patřilo vcelku systematické probírání teoretického učiva. Žáci si tak budují základní přehled znalostí, do jisté míry se učí logickému uvažování v rámci soustavy tónů, stupnic a akordů. Vyžadování definic a většinou také učení bez dostatečného propojení s hudebními činnostmi a praxí však neodpovídalo duchu osnov. Znalosti byly v hodinách dostatečně procvičovány a ověřovány krátkými testy. Žáci k této formě přistupovali se zájmem, živě reagovali, měli zájem o své výsledky. Ve vzájemné komunikaci s učiteli nebyly zaznamenány zásadnější nedostatky. Učitelé podněcovali žáky k uplatnění dřívějších znalostí a případně i některých dovedností z nástrojové výuky. Hodiny končily zápisem probrané látky bez společného zhodnocení.

Průběh a výsledky vzdělávání v hudební nauce měly vyhovující úroveň.

Hra na zobcovou flétnu, komorní a souborová hra

Hra na zobcovou flétnu je žáky nejnavštěvovanějším nástrojovým oborem. Výuka byla sledována u dvou vyučujících, kteří předmět vyučují převážně. V plánování i obsahu výuky se poměrně výrazně liší. Učitel využívá především náš tradiční výukový materiál, který dle schopností žáka doplňuje o vhodné skladby k přednesu. Učitelka pracuje s bohatým výběrem domácí i zahraniční literatury, který představuje soudobé trendy tohoto rozvíjejícího se nástrojového oboru. Pro komorní a souborovou hru byly zpracovány podrobné plány učiva. V obou případech zde byly formulovány účelné, odborně správné výukové cíle s bohatým obsahem hudební literatury. Učitelka zařazuje skladby renesanční i soudobé s využitím nových zvukových a výrazových prostředků. Veškeré nástrojové vybavení dobré úrovně bylo žákům a učitelům k dispozici. Učebny využívané pro individuální a souborovou hru jsou dostatečně prostorné, vhodné i z akustického hlediska.

Učitel ve sledované výuce postupoval při procvičování uložené a nové látky běžným způsobem založeném na odborně správném komentáři a průběžné kontrole hry žáka. Málo využíval názorných příkladů vlastními ukázkami hry. Dbal na dodržení správných nádechů, tón a rytmus. Méně důsledný byl v budování hmatových dovedností, docvičení obtížnějších pasáží v potřebném tempu. K účinným motivačním podnětům patřila příprava na třídní vystoupení. Ne vždy byli žáci motivováni k dostatečné domácí přípravě. Chybělo důslednější uplatnění hodnocení a účinného sebehodnocení žáka. Pro žáky i učitele je motivující příprava

na četná veřejná vystoupení.

V pojetí výuky učitelky se výrazně promítalo systematické další vzdělávání ve využívání soudobých výukových postupů zejména v otázce artikulací a tvoření tónu s uplatněním méně obvyklých zvukových možností. Úspěšně zařazovala nové domácí a zahraniční notové materiály představující z hlediska jejich celkové koncepce a metodiky výuky výrazný posun. Při práci se žáky vytvářela účinnými způsoby komunikace velmi příznivé podmínky pro efektivní vzájemnou spolupráci. Verbální podněty často prokládala názornými ukázkami hry. Dobře využila svých dovedností doprovodu hry žáka na klavír nebo keyboard. Vytvářela atmosféru pro soustředěnou práci s převážně velmi důsledným vyžadováním co nejlepšího provedení. Přiměřeně náročné a motivující hodnocení podpořila dílčími podněty směřujícími k rozvoji schopnosti žákova sebehodnocení. Podněcovala schopnost uvědomělé interpretace skladby, ne pouze „správné zahrání“ notového zápisu. Tím žáky motivovala k dosahování co nejlepších výsledků v nástrojové technice, která byla vždy spojena s požadavky hudebně působivé interpretace.

V komorní a souborové hře jsou velmi účinně dále rozvíjeny nástrojové a hudební dovednosti žáků, v neposlední řadě i jejich motivace ke společným hudebním aktivitám. Učitelé zde velmi dobře uplatňují veškeré zkušenosti a dovednosti ze své hudební praxe. Ve výsledcích práce komorního souboru zobcových fléten se prokázalo výrazné zaujetí žákyň, jejich schopnost vzájemné souhry a rozvinuté hudební citění uměleckého zaměření při interpretaci náročné soudobé skladby anglického autora.

K významným akcím školního roku patří hudební festival „Vačkářův Zbiroh“, pro který učitel upravil několik skladeb pro soubor zobcových fléten a rytmickou skupinu. Soubor musí vycházet z toho, že obsazení zobcovými flétnami s doprovodnými nástroji není v porovnání se zvukovými možnostmi dechových orchestrů srovnatelné. Nesnadný úkol představuje výběr vhodného repertoáru. Žáci získávají v souborové hře v rámci daných nástrojových možností řadu zajímavých hudebních podnětů a dovedností odpovídajících cílům vzdělávání v tomto předmětu.

Průběh a výsledky vzdělávání ve hře na zobcové flétny měly dobrou, ale také vynikající úroveň; v předmětu komorní/souborová hra vynikající, celkově velmi dobrou úroveň.

Hra na klavír a elektronické klávesové nástroje

Výuka hry na klávesové nástroje byla sledována u dvou vyučujících. Plánování obsahu výuky směřovalo ke stanoveným stěžejním vzdělávacím cílům – k získávání zručnosti v ovládnutí nástroje a rozvíjení přirozených hudebních schopností žáků. Učitelé respektovali individuální rozdíly v míře nadání jednotlivých žáků. Potřebná návaznost probíraného hudebního materiálu byla vždy dodržena. V některých případech byla obsahová stránka vzdělávání poněkud chudší vzhledem k menšímu množství a výběru probíraného učiva a také vzhledem k nepřiměřeně dlouhé době jeho nácvičku.

Pro hru na klavír byl k dispozici nástroj v odpovídajícím technickém stavu. Pro výuku elektronických klávesových nástrojů jsou používány dva keyboardy. Jeden je kvalitnější, vybavený disketovou mechanikou a bohatou databází zvuků a stylů, umožňující rozvíjení kreativity žáků. Druhý nástroj je staršího typu, ale plně funkční. K výuce je využíván též privátní nástroj učitele. Klavírní učebna je prostorná, vhodně vybavená a uspořádaná k různým formám individuální i skupinové výuky. Ve druhé učebně, která je též k dispozici pro taneční obor, není prostředí učebny podnětné pro seberealizaci žáka při hudebním vzdělávání. Využíván je bohatý notový materiál s množstvím zahraničních titulů zajímavých pro žáky. Sborníky a školy hry na elektronické klávesové nástroje odpovídají současným

technickým možnostem nástrojů.

Učitelka hry na klavír účelně řídí výuku vzhledem k využití vyučovacího času, dbá na logickou návaznost jednotlivých fází vyučovacích hodin. Pro pestrost výuky střídá typy hraného materiálu. V průběhu výuky hry na elektronické klávesové nástroje je určitý časový úsek věnován hře na klavír. Tento metodický postup vede k vyrovnávání a upevňování prstové techniky a k získávání zběhlosti při hře na elektronický klávesový nástroj. Doprovodem na druhý nástroj je žák veden k souhře a rytmické přesnosti. V některých navštívených hodinách zůstala opomenuta technika správného sezení u nástroje, uvolněné funkce paží a relaxační vsuvky. Motivační prvky směřované ke zlepšení domácí přípravy a aktivnějšímu zapojení žáka v hodině chyběly částečně u jednoho z vyučujících. Komunikace mezi učiteli a žáky svojí klidnou formou podporovala celkovou účinnost vzdělávání. Hodnocení žáků s využitím klasifikační stupnice mělo často povzbuzující charakter.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hra na klavír a elektronické klávesové nástroje byly hodnoceny jako velmi dobré.

Hra na kytaru

Vyučující plánoval výběr skladeb a dalšího studijního materiálu s ohledem na dispozice a úroveň dosažených dovedností jednotlivých žáků. Přínosná byla pro žáky skupinová výuka souborové hry. Plánované cíle včetně stanoveného množství učební látky se dařilo ve většině sledovaných hodin naplňovat. Výběr literatury pro základy klasické kytarové hry je založen na využití lidových písní a cvičení z kytarových škol doporučených osnovami předmětu. Učebna je esteticky i inspirativně upravená. Uspořádání sezení žáků a učitele však neumožňovalo snadný přístup k žákovi v případě rovnání pozice paží.

Mezi nejčastěji využívané vyučovací metody patřilo předvedení nastudované skladby žákem s průběžnou kontrolou a rytmickou oporou učitele. V některých případech chybělo důslednější vedení žáka k pochopení rytmické struktury probíraných skladeb. I když vyučující předmětu nemá požadovanou kvalifikaci pro učitele základních uměleckých škol, výuka probíhala s odbornou správností a s využitím vlastního příkladu hry. Aktivita žáků nebyla vždy dostatečně podněcována. Vhodné relaxační prvky byly zařazeny jen zřídka. Pro některé žáky byla vítanou změnou činnosti v hodině a také účinnou motivací hra akordického doprovodu na elektrickou kytaru k písním ze zpěvníku.

Sledovaná výuka probíhala v klidné atmosféře bez stresujících prvků, s oceněním každého pokroku žáků v nástrojové technice. Vedení žáků k sebehodnocení či využívání společného hodnocení při výuce ve skupině se objevilo pouze ojediněle. Učitel v závěru hodiny vhodně využíval opakovacích otázek k upevnění čerstvě získaných poznatků.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětu hra na kytaru byly hodnoceny jako dobré.

Výtvarný obor

Plošná tvorba, prostorová tvorba

Učitelky výtvarného oboru plánují velice promyšleně společné projekty na školní rok – letos na téma “Cesta s Malým princem – vytváření vztahů mezi lidmi“. Dané téma představuje celoroční nosný program výtvarného vzdělávání pro všechny skupiny žáků.

V přípravné výtvarné výchově byli žáci dobře motivováni k pokračování rytí matric linorytu. Vzhledem k věku žáků volila učitelka vhodný postup rytí přes tužku, který práci usnadňuje a zmenšuje možnost zranění. Pro odpočinek od fyzicky náročné činnosti správně volila její změnu - společné kreslení všech žáků na tabuli. S nejmladšími žáky výborně komunikovala,

dala jim prostor pro vlastní vyjádření, podporovala jejich výtvarné myšlení.

Žáci 1. a 2. ročníku byli motivováni vyprávěním o „Malém princí“ a o jeho přátelství s liškou k vytvoření linorytů s námětem vlastního přátelství ke zvířatům. Při rytí matric je učitelka citlivě vedla k rozlišování kontrastu ploch, rytmu čar a struktur, k dobrým pracovním návykům. Vynikajícím motivačním prvkem bylo, že si žáci vytvořili své "krabičky fantazie" jako pomůcku pro koncentraci a přemýšlení. Závěrečné hodnocení spojené se zazpíváním písně o zvířatech přispělo k velice pěkné atmosféře výuky

Také v oddělení žáků 1. - 3. ročníku učitelka motivovala žáky vyprávěním o Malém princí a jeho planetě panenek. Kladem sledované výuky byla promyšlená příprava postupů i materiálů, přátelská komunikace se žáky, dobrá organizace práce s důrazem na bezpečnost, respektování individuálního tempa a samostatnosti žáků. Žáci v rámci daného tématu získávali dovednosti v práci s různými druhy materiálů (papíry, kartony, plech), které zpracovávali rozmanitými pracovními postupy. Dokončené práce instalovali na panelu ve třídě.

Ve skupině žáků 3. - 5. ročníku předcházelo práci v rámci daného tématu zpracování koláže z různě strukturovaných materiálů. Učitelka rozhovorem oživila motivaci o vesmíru a jeho tajemstvích. Žáci vytvářeli frotáže z připravených koláží postupně černobíle tužkou nebo uhlím, potom barevně suchými nebo olejovými pastely. Učitelka pracovala se žáky individuálně, podporovala jejich schopnost experimentovat, aby každá vzniklá frotáž měla odlišnou barevnost a vyznění zdůrazněním některých prvků. V závěru chybělo srovnání jednotlivých řešení. Práce však bude ještě pokračovat společnou frotáží na větší formát a tiskem z koláže.

Žáci 7. ročníku společně se žáky II. stupně základního studia pokračovali v rytí matric na téma „Svět nevnímáme jen očima, ale i srdcem“ v rámci projektu „Cesta s Malým princem“. Pracovali samostatně a soustředěně na abstraktním vyjádření této myšlenky vlastní kompozicí. Učitelka citlivě průběžně hodnotila a případně citlivě korigovala postup rytí vzhledem k vyznění kompozice. Vedla se žáky partnerské dialogy, podporovala jejich výtvarné myšlení a schopnost samostatného řešení.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných předmětech výtvarného oboru měly vynikající úroveň.

Výsledky vzdělávání zjišťované školou

Cíleně zpracovaná analýza s písemně podloženými výsledky vzdělávání není obecně v ZUŠ obvyklá. Kvalitativní stránky výsledků vzdělávání jsou zde vyučujícími hodnoceny v rámci jejich odborné komunikace. Výtvarný obor se vzorkem sedmi žáků zapojil do projektu „ARTAMY“, jehož cílem bylo zjistit přínos dalšího vzdělávání žáků v rámci různých aktivit uměleckého zaměření. Škola ve výročních zprávách sleduje výsledky dosahované v soutěžích (za hudební obor především v okresních, v menší míře v krajských kolech soutěží ZUŠ), dále hodnotí úspěšnost žáků v přijetí na školu s uměleckým zaměřením (konzervatoř, střední umělecko-průmyslové a jiné školy s výtvarným zaměřením). Velká pozornost je věnována výsledkům činnosti školy v rámci interních a zejména dalších veřejných aktivit.

Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání

Průběh a výsledky vzdělávání ve výtvarném oboru vykazovaly vynikající úroveň; v hudebním oboru byla ve sledovaných předmětech konstatována sice nevyrovnaná, ale vzhledem k vynikající části vzdělávání celkově velmi dobrá úroveň.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Vzhledem k počtu žáků a možnostem daným personálním obsazením školy jsou její další aktivity bohaté a obsahově rozmanité. Nemalou měrou, ať již motivačně nebo přímo, kladným způsobem dotvářejí celkovou dosahovanou úroveň vzdělávání. V řadě netradičních akcí a projektů se výrazně uplatňuje kreativita ředitelky a tvořivý přístup většiny vyučujících výtvarného, hudebního a tanečního oboru.

K pravidelným akcím školy patří veřejné žakovské koncerty v sále kina (3 ročně), výtvarné výstavy (2), vystoupení souborů (12), pěveckého sboru (3), absolventský koncert – údaje jsou z výroční zprávy o činnosti za školní rok 2003/2004.

Pozitivem je, že některé akce či projekty byly realizovány ve spolupráci všech oborů školy. Jednalo se např. o různá výtvarná zpracování vánočních „Betlémů“ a jejich prezentaci během adventních dní. Škola koncem školního roku každoročně pořádá víkendová soustředění žáků všech oborů ZUŠ, jejichž cílem je vzájemné bližší poznání jejich práce, zdokonalení se ve svém oboru a v neposlední řadě i završení celoročního tématu – letos „Putování za Malým princem“. Výsledkem třídní práce je závěrečný výstup, na jehož shlednutí jsou pozváni rodiče žáků.

Mimořádně zdařilou byla spolupráce ZUŠ se základní školou (ZŠ) při uskutečnění téměř čtyři roky trvající tvůrčí akce v rámci mezinárodního projektu „SOKRATES“, a to společně se základními školami v Německu, Belgii a v Severním Irsku (cca v letech 2000-2003). Místní spolupráce se ZŠ dále spočívá i ve vyhlášení zajímavého tématu pro třídy na 1. stupni a žáky ZUŠ – výsledkem je společná prezentace v sále kina.

Škola usiluje o dobrou spolupráci se zřizovatelem, městem Zbiroh, a o svoji výraznou prezentaci. Práce výtvarného oboru zdobí prostory Městského úřadu, Městského muzea a knihovny. ZUŠ již tradičně spolupracuje se sociálním ústavem v Milošově. Také zde se prezentují žáci všech oborů. Škola participuje na významné kulturní akci města, kterou je hudební festival „Vačkářův Zbiroh“. Vedle stále trvající spolupráce výtvarného oboru se zatím druhým rokem snaží i o svoji hudební účast se souborem zobcových fléten, rytmickou skupinou a pěveckou složkou vedle zvukově zcela odlišných, převážně větších, pozvaných dechových orchestrů.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Zřizovací listina Základní umělecké školy Zbiroh, okres Rokycany vydaná městem Zbiroh pod č. j. 2117/2002 dne 24. října 2002 s účinností od 1. ledna 2003
2. Rozhodnutí MŠMT o změně zařazení Základní umělecké školy Zbiroh, okres Rokycany do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č. j. 11 482/03-21 ze dne 5. února 2003 (účinnost od 1. ledna 2003)
3. Výkaz o základní umělecké škole Škol (MŠMT) V 24-01 podle stavu k 15. říjnu 2004 ze dne 19. října 2004
4. Výkazy žáků a vyučovacích hodin učitelů hudebního oboru, školní rok 2004/2005, údaje platné k termínu kontroly
5. Rozvrhy hodin podle žáků a vyučovacích předmětů, údaje platné pro II. pololetí školního roku 2004/2005
6. Katalogy o průběhu studia – hudební obor, údaje platné k termínu kontroly
7. Katalogy o průběhu studia – výtvarný obor, údaje platné k termínu kontroly

8. Protokoly o přijímání žáků a komisionálních zkouškách, školní rok 2003/2004
9. Záznamy z pedagogických rad, školní rok 2004/2005
10. Struktura školy-Přehled o pedagogických pracovnících, školní rok 2004/2005
11. „Organizační řád“ s datem 1. ledna 2003
12. „Vnitřní platový předpis“ s datem 1. ledna 2003
13. Třídní knihy pro skupinové vyučování - hudební obor, školní rok 2004/2005
14. Třídní knihy pro skupinové vyučování – výtvarný obor - školní rok 2004/2005
15. „Plán práce na školní rok 2004 – 2005“
16. Směrnice k hospitační činnosti, bez data
17. Řád školy“ pro žáky s datem 1. září 2004
18. Výroční zpráva o činnosti školy, školní rok 2003/2004
19. Měsíčník „Zbirožsko“ č. 9 , Městský úřad Zbiroh, rok 2004

ZÁVĚR

Personální podmínky výtvarného oboru z hlediska kvalifikace vyučujících plně odpovídají požadavkům realizace vzdělávacího programu. Pro všechny žáky jsou zde vytvořeny veškeré předpoklady pro plnohodnotné výtvarné vzdělávání. V hudebním oboru byly z tohoto hlediska konstatovány klady i dílčí nedostatky. S požadovanou odbornou kvalifikací jsou ze sledovaných předmětů zajištěny hra na klavír, elektronické klávesové nástroje, hra na zobcové flétny pouze v jedné třídě. Bez kvalifikace stanovené pro učitele uměleckých oborů v základní umělecké škole byla vyučována hudební nauka ve 2. – 5. ročníku, hra na kytaru a částečně i hra na zobcovou flétnu. Materiální podpora výuky je v obou oborech na potřebné úrovni. Prostorové dispozice včetně akustických vlastností učeben a vybavení školy poskytují žákům velmi dobré podmínky základního uměleckého vzdělávání. Škola pouze nemá vlastní koncertní sálek.

Další vzdělávání učitelů se v celkové úrovni výuky, v progresivně uplatňovaných forem a metod, výrazně pozitivním způsobem promítlo ve výtvarném oboru a v jedné třídě ve hře na zobcové flétny. Kladem realizovaného vzdělávacího programu je zajištění výuky žáků v souborech i nepovinný sborový zpěv. Méně příznivá je skutečnost, že dechové oddělení má vedle mnoha žáků na zobcové flétny pouze minimální počet žáků hrajících také na další dechové nástroje. Sledování podmínek a průběhu vzdělávání ve výtvarném oboru potvrdilo jeho vynikající úroveň. V hudebním oboru byla ve sledovaných předmětech konstatována úroveň vzdělávání od vynikajícího stupně hodnocení po dobrý, v hudební nauce vyhovující.

Nedostatkem systému vedení pedagogických zaměstnanců byla absence efektivní spolupráce na bázi odborného metodického orgánu a částečně i nižší účinnost pedagogické rady jako poradního orgánu ředitelky. Tyto nedostatky jsou do značné míry vyvažovány cíleně vytvářenou atmosférou důvěry a spolupráce s uplatněním vysoké míry kreativity čelných osobností školy, která se pozitivně promítá i ve vzdělávacích procesech. Projevuje se součinností učitelů a žáků hudebního a výtvarného oboru při realizaci různých vzdělávacích projektů, včetně mezinárodních, ve spolupráci v rámci interních a veřejných aktivit. Žáci se zde obohacují o další dovednosti, jedinečné zkušenosti a zážitky. Škola promítá výsledky své vzdělávací činnosti v kulturním životě regionu Zbirožska.

Hodnoticí stupnice:

vynikající	velmi dobrý	dobrá (průměrný)	vyhovující	nevyhovující
------------	-------------	------------------	------------	--------------

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Inspekční tým	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Jindřich Bešťák	Jindřich Bešťák v. r.
Člen týmu	Mgr. Petr Pitra	Petr Pitra v. r.
Člen týmu	Ivana Vildmanová	Ivana Vildmanová v. r.
Člen týmu	Marie Hanzlíčková	M. Hanzlíčková v. r.
Člen týmu	PaedDr. Jarmila Lískovcová	J. Lískovcová v. r.

Ve Strakonících dne 10. června 2005

Razítko

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím převzetí na adresu pracoviště vedoucího inspekčního týmu, tj. Česká školní inspekce, Jihočeský inspektorát, pracoviště Strakonice, Smetanova 533, 386 01 Strakonice. Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem ČŠI k jejich obsahu zasílá ČŠI zřizovateli a školské radě, inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná.

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 15. června 2005

Razítko

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Věnceslava Drábková	Drábková v. r.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel Město Zbiroh, Masarykovo náměstí 112, 338 08 Zbiroh	30. června 2005	g6-1055/05-4013
Školská rada	–	–

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
–	–	Připomínky nebyly podány.